Het Drentse Landschap

Harlekijn terug in Drenthe

De harlekijn is een vroegbloeiende orchidee die vanaf de jaren vijftig zeer sterk in aantal achteruitging, vooral in het binnenland. Ook in Drenthe, waar een van de laatste bolwerken van deze plant zich in het beekdal van het Oude Diep bevond. Het Oude Diep is een beek die zijn oorsprong heeft in de omgeving van Mantinge en tegenwoordig bij Hoogeveen uitmondt in de Hoogeveense Vaart. Door drooglegging van het beekdal voor de landbouw verdween de harlekijn begin jaren zestig ook uit dit gebied. Sinds de jaren negentig is Het Drentse Landschap bezig met herstel van natuur en landschap langs het Oude Diep. Het eerste project, ter hoogte van Drijber, werd in 2000 afgerond. Ontwatering werd er tegengegaan, verdwenen houtwallen werden aangeplant en het hooilandbeheer werd in ere hersteld. In de jaren daarna keerde een groot deel van de verdwenen beekdalflora terug, waaronder verschillende orchideeën. De terugkeer van de harlekijn bleef echter uit.
Orchideeënexpert Hans Dekker besloot tien jaar geleden de soort een handje te helpen. Beheerders van Natuurmonumenten op Texel stuurden enkele uitgebloeide harlekijnen op. De stengels met zaadpeultjes werden op satéprikkers op geschikte locaties in de grond gezet. De zaden konden zo op een natuurlijke manier afrijpen en zich verspreiden. In 2015 kwamen de eerste 4 harlekijnen er tot bloei; een jaar later waren het er 7. Datzelfde jaar werden er weer enkele bloeistengels uit Texel toegevoegd. De jaren daarna namen de aantallen bloeiende harlekijnen gestaag toe tot 52 exemplaren in 2021. De harlekijn is weer terug in Drenthe!

Bertil Zoer
Ecoloog

Harlekijn in het Oude Diep. (Foto: Bertil Zoer)

Het Flevo-landschap

Geef weidevogels natte poten

In Flevoland zijn sommige natuurgebieden niet nat genoeg. Dat klinkt vreemd voor een provincie die ruim vier meter onder zeeniveau ligt, maar door het laag gehouden grondwaterpeil daalt het waterpeil er in droge tijden soms te veel. Weide- en moerasvogels als grutto, kievit, roerdomp en waterral hebben het hierdoor moeilijk, want zij hebben een natte bodem nodig om veilig te kunnen broeden en voedsel te vinden.
Om de vogels van die natte natuur te helpen, neemt Het Flevolandschap maatregelen in vier natuurgebieden: het Gruttoveld tussen Almere en Zeewolde, de Rotterdamse Hoek in de Noordoostpolder, de Kamperhoek bij de Ketelbrug en het Greppelveld bij Elburg. Om daar de bodem jaarrond natter te houden, leggen we onder meer greppels aan die het water vasthouden, maken we natuurlijke oevers, zaaien we rietkragen, verhogen we het waterpeil tijdens droogte en beschermen we nestelende vogels met rasters tegen vossen.
In het Gruttoveld zijn we al begonnen. Dit is een weidevogelgebied met natte graslanden, doorkruist door sloten, omringd door een hogere en drogere rand. Door de zandige ondergrond is het lastig om het gebied jaarrond nat te houden. Met windmolens pompen we in droge perioden water het gebied in; een ingegraven foliewand rondom het gebied houdt water binnen. Zo kan de grutto er naar hartenlust blijven foerageren en behouden we de naamgever van het gebied, net als andere bewoners, waaronder witgatje, watersnip, gele kwikstaart, ganzen en eenden en de meest voorkomende weidevogel in het Gruttoveld: de graspieper.

Rolf Hendriks
Communicatiemedewerker

LandschappenNL

De teksten zijn afkomstig van de twaalf provinciale Landschappen.
Contact: LandschappenNL, Deborah van Harten, Postbus 31, 3730 AA De Bilt, tel. 06-51481580, d.vanharten@landschappen.nl, www.landschappen.nl